

To su dvije stvari, koje su iznosili protivnici i na temelju kojih su, kako razabiremo iz obrane naše braće, sve sile ulagali, da bi osujetili gradnju crkve Gospe od Zdravlja.

Naša su se braća branila i potrebu nove crkve dokazivala s dvije vrste dokaza: pravnim i stvarnim. U LACD nalazi se čitava rasprava, potkrijepljena najjačim dokumentima, kojima se dokazuje potreba nove crkve.¹⁰⁴ Samostan na Dobromu jest pravi samostan, sagrađen dozvolom sviju civilnih i crkvenih vlasti. Pravi samostan treba da ima uza se crkvu, a ne kapelu. »Crkva se traži, veli obrana, a ne kapela za jedan formalni samostan, kakav je ovaj danas i od mnogo godina unatrag što se tiče broja redovnika, iako ne upogled građe; a mora biti formalni samostan i upogled građe, jer to traži broj redovnika i redovnički život; jer je to izričita misao Prevedroga Dužda u njegovoj Povelji, Sv. Stolice u njezinom Breve-u, nadbiskupa u njegovu Dekretu«. ¹⁰⁵

Protivnici su naglasivali, da civilna vlast nije dozvolila gradnju crkve nego kapele. Obrana veli, da je javna vlast još god. 1717 dozvolila samostan i crkvu; a kad je jedanput dozvolila samostan, Prevedroga Dužda malo zanima, da li će uz samostan biti mala ili velika crkva ili raskošna bazilika. Priznaje, da se je tajnik pišući Povelju prevario i napisao »kapela«, ali opazivši pogrješku, da ju je odmah popravio i svojom rukom napisao: »crkva«. U ostalom, to nije važno. Dozvoljena je gradnja samostana, pa o crkvi više nema sumnje. Suviše na 6 svibnja 1730 izričito je dozvoljena crkva i samostan. Radi žalosnih prilika, koje su nastupile slijedeće godine, uslijed kužne pošasti koja se u Splitu pojavila, nijesu mogli sagrađiti crkvu i samostan, nego sagrađiše kapelu, odgađajući gradnju crkve i samostana za bolju zgodu, koja se — uzdaju se — pruža sada pod upravom generalnog providura Karla Contarini, dostojna vječne uspomene radi velikih poduzeća započetih na korist Dalmacije. Radi toga Magistrato sopra Monasteri g. 1758, proučivši dokumente, izričito dozvoljava da se gradi crkva. ¹⁰⁶

¹⁰⁴ Rasprava nosi naslov: »Informazione e soluzione d'obbjetti intorno alle Fabriche de' PP. Minn. Ossti. di Pozzobon.« LACD, 89 sl., 125 sl.

¹⁰⁵ LACD, 125 sl.

¹⁰⁶ LACD, 90 sl.